

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Kako se slavna hidroelektrana nije baš proslavila

09.09.2010. – Prošlog je tjedna premijerka Kosor svečano pustila u probni rad HE Lešće, prvu hidroelektranu u samostalnoj Hrvatskoj (kako je vole etiketirati), ali nedugo nakon puštanja u rad, ista je morala biti isključena zbog jakih vibracija koje su se javile na turbinama.

Svečano otvorenje HE Lešće na rijeci Dobri popratili su svi mediji, govorili su se hvalospjevi i čak nudile i ostale rijeke Karlovačke županije za izgradnju hidroelektrana. Par dana poslije, kada se HE stvarno trebala pustiti u rad, pri samo 7MW snage (od instaliranih 20 po generatoru), javile su se snažne vibracije te se ista morala isključiti. O isključivanju iste iz rada ne govori se, premijerka Kosor, kao i ostali ponosni ministri i župani, ili nisu svjesni te činjenice jer im HEP to taji, ili znaju, ali šute jer im ne ide u prilog te je nastoje zatajiti i od javnosti. Ipak teško je priznati da novopečena HE Lešće još ne proizvodi ništa struje, a javnost misli da proizvodi i da smo energetske neovisniji nego jučer.

Što to znači za nas, obične građane? Znači da će se u istu HE morati utučiti još koji milijun eura kako bi se sanirao nedostatak, što znači da se sama cijena gradnje nije popela sa 65 milijuna eura (2005. god.) na 100 milijuna (uz svu popratnu elektrodistribucijsku mrežu i 150 milijuna eura) već na puno više. Koliko će na kraju koštati, nitko ne zna, jer se s hidroelektranama u kršu (poroznom vapnenačkom terenu) ne može biti siguran (kako se stalno otvaraju nove špilje i rupe te ih treba zatvarati da ne cure), te je stvarna cijena vrlo diskutabilna. Dakle, cijene gradnje hidroelektrane su ogromne, njenog održavanja isto, te je pitanje kada i kako će se investicija uopće isplatiti jer proizvodnja struje direktno ovisi o količini vode koja dotiče, a na koju nikako ne možemo utjecati, te se može desiti da veći dio godine uopće neće moći raditi.

Uz to, manje je poznato da hidroelektrane imaju puno skrivenih troškova, kao što su dugoročni gubitak zemljišta, šuma, polja, staništa i biološke raznolikosti, pad kvalitete životnih uvjeta oko akumulacije, a to se nikada ne uvrštava u cijenu gradnje jer bi time cijena još puno više narasla.

Iz svih ovih činjenica vidljivo je da gradnjom ovakvih građevina, građani RH imaju veću štetu nego korist, a vjerojatno su se okoristili samo pojedinci u HEPu i građevinskom lobiju.

Važno je ponoviti kako je isti kanjon rijeke Dobre bio predložen za zaštitu u okviru Ekološke mreže Hrvatske, te su stoga i stručnjaci Bernske konvencije o zaštiti divljih vrsta i staništa Europe smatrali kako se projekt ne treba realizirati. A najgore od svega je da je projekt išao u realizaciju na temelju stare Studije utjecaja na okoliš iz 1980-tih godina.

Žaloso je da smo nepovratno izgubili prekrasnu rijeku Dobru s velikim potencijalom u rekreaciji i turizmu, kao i njenu biološku i krajobraznu raznolikost, zbog ovako lošeg projekta (loše planiranog, ali i izvedenog) od kojeg građani Hrvatske neće imati stvarne koristi, a naročito ne ionako zapostavljena lokalna zajednica koja s tom građevinom mora svakodnevno živjeti. Iskreno se nadamo da su mjerodavne institucije sposobne naučiti lekciju iz ovog slučaja, te da je ovo posljednji ovakav projekt.

Za više informacija:

Irma Popović Dujmović, Zelena akcija, 01/4818 480, 099/ 3149 625, irma@zelena-akcija.hr